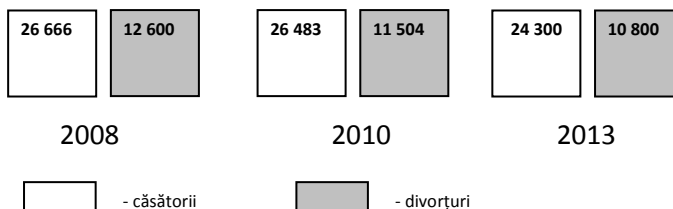

Familia - valoare incontestabilă ori constrângerea ego-ului subiectului

Maria Ciocanu-Cotorobai dr.conf.

Familia contemporană este cea mai importantă entitate socială, care contribuie la prelungirea vieții pe pământ, la consolidarea moralității și la creșterea și educarea noilor generații. Chiar dacă valoarea familiei este în scădere, ea reprezintă o valoare care se poate impune, fiindcă nu există altă entitate socială formată benevol, care ar putea să o înlocuiască. Într-o familie trainică, unde empatia față de copii și părinți este reciprocă, fiecare subiect al ei se simte protejat. Indiferent ce se întâmplă, subiectul este sigur că are unde să se refugieze, unde să găsească înțelegere și afecțiune. Modul de bază de a trăi în doi este căsătoria legitimă. Dinamica creșterii și descreșterii familiilor legitime o putem vedea din **fig.1**.

Fig.1 Dinamica căsătoriilor și divorțurilor

În familia contemporană deosebim trei tipuri principale de comportament.

1) Familia cu comportament autocratic, unde unul dintre parteneri dorește să dețină întâietatea și să domine permanent. În acest caz, ceea ce propune el (ea) nu se discută și nu se pune la îndoială, pretinzând a deține adevărul în ultima instanță. Acest tip de familie, de regulă, se menține pe iubirea, afecțiunea puternică a unuia dintre membrii cuplului. Însă, integritatea familiei cu acest tip de comportament nu rezistă mult în timp. Ea se menține până în momentul când cel constrâns comunicativ își dă seama că este lipsit de propria individualitate, deoarece deciziile se iau numai de către partenerul lui, că opinia proprie nu interesează. În aceste familii nu se produce acel circuit comunicativ, care bucură, înaripează partenerul de viață, nu îl face să evolueze, deoarece interesele lui (ei) sunt constrânse, sortite eșecului chiar din momentul anunțării lor. Aceste familii se destramă chiar dacă comunicarea generațională (dintre părinții partenerilor de viață) este pozitivă, iar starea materială este bună, deoarece totul, inclusiv și răbdarea, își are limitele sale.

2) Familia cu comportament democratic este cea mai stabilă și mai longevivă. În aceste familii comunicarea se produce continuu, de la egal la egal, iar deciziile se iau de comun acord. Rolurile în familie se distribuie cu consimțământul fiecăruia dintre parteneri și, de regulă, nu sunt "bătute în cuie". În dependență de situație, unele roluri se pot schimba. Atmosfera de viață și de comunicare este favorabilă pentru dezvoltarea reciprocă, nici unul nu se simte oprimat sau lezat în drepturi, chiar dacă există anumite probleme financiare. Aceste familii nu se destramă, fiindcă importanța decisivă este acordată personalității și nu problemelor, care apar pe parcursul conviețuirii. "Liantul" acestor familii este format nu doar din iubire, ci și din buna înțelegere, din susținerea reciprocă, din căldura sufletească.

3) Familia cu comportament mixt. O parte dintre comportamentele liderului de familie sunt exprimate autocratic/autoritar. De regulă, acest fel de comportament le revine bărbaților, care, după unele sondaje, sunt considerați lideri ai familiei¹. Totodată, cazurile de comportament autoritar, pentru a cimentea trăinicia familiei nu doar în baza edificării autorității personale în fața partenerului și copiilor, sunt alternate și de comportament afectiv, duios, care dă de înțeles celor de alături că ei sunt doriți și dragi, și au pentru el (ea) importanță și valoare. În acest tip de familii problemele ce apar sunt discutate la egal, însă deciziile se iau de regulă de unul singur de către lider.

Analiza efectuată permite concluzia, că divorțurile vor apărea cu preponderență în primul sau în al treilea tip de comportament familial. În această ordine de idei, considerăm că divorțurile adesea se produc nu atât din cauza problemelor materiale/economice cu care se confruntă familia, cât, în special, din cauza lezării demnității subiectului comunicării și, respectiv, erodării simțului unității familiale.

Inițiind căsătoria, atât bărbatul, cât și femeia adesea nu își dau seama că acest pas constrânge libertatea, că fiecare trebuie să cedeze din libertatea proprie cu bucurie, ca partenerul de viață să nu se simtă stânjenit.

Majoritatea căsătoriilor se încheie în baza pasiunii, mai puțin în baza rațiunii. Ar fi corect ca tinerii să testeze profunzimea propriilor sentimente, măsura egoismului, potrivirii caracterelor și alte caracteristici, deoarece construirea relațiilor familiale reprezintă o artă dintre cele mai complexe, care cere și finețe, și răbdare².

Cele mai multe căsătorii se destramă după o perioadă de conviețuire de unu-patru ani, cinci-nouă ani, douăzeci de ani și mai mult³, ceea ce confirmă faptul că a crea o familie trainică este destul de dificil și necesită eforturi susținute din partea membrilor familiei.

Iubirea are tensiunea ei și partenerii de viață ar trebui să învețe cum să-i întrețină flacăra pe parcursul vieții. Datele statistice demonstrează că mai mult de 20% din cupluri desfac căsătoria după 20 de ani și mai mult de viață în comun.

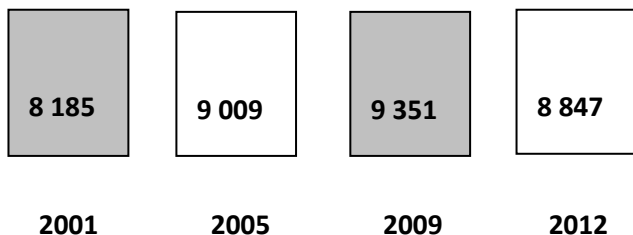
Femeia în relația familială joacă un rol important. Nu întâmplător se spune că ea este animatorul și protectorul ”focului din vatră”. De comportamentul ei și capacitatea de a ceda în unele cazuri importante de multe ori depinde ca în finalitate să câștige viața de familie.

În prezent, mai mulți tineri decât în alte timpuri pun accent pe iubirea extra-conjugală. Conform sondajului realizat de IDIS „VIITORUL” cu susținerea UNICEF Moldova, 25% dintre tineri aleg drept modalitate de viațuire concubinajul, iar 10% consideră căsătoria drept ceva demodat.

Scriitorul Garabet Ibrăileanu menționa că această iubire ”leagă pe bărbat și femeie numai prin pasiune, în deosebire de viața conjugală, care-i leagă prin atâtea alte interese – interesele micii comunități, care e familia, interese care rămân și compensează scăderile pasiunii, ori chiar o înlocuiesc, când ea dispare”⁴.

Conviațuirea consensuală nu atrage responsabilitatea legitimă a persoanelor unul față de altul, nu se frânează instinctele, nu se pun, de regulă, limite morale, partenerii fiind legați doar prin gradul de onestitate. La baza acestui fel de conviațuire se pune atracția sexuală, simțul de bine în doi, fără a se gândi la durata lui. Acest fel de conviațuire duce la majoritatea avorturilor și la creșterea numărului copiilor născuți în afara căsătoriei. Dinamica fenomenului pentru anii 2001-2012⁵ este reprezentată în **fig.2**.

Fig.2 Numărul copiilor născuți în afara căsătoriei

Unii nu formalizează relația din suspiciune/teamă că obligațiile non-convenționale (legale) ar putea afecta iubirea reciprocă.

Copii născuți în afara căsătoriei înmulțesc numărul familiilor mono-parentale și numărul copiilor abandonați. Familiile mono-parentale se formează și în baza divorțurilor și a decesului unuia dintre părinți.

”Divorțurile” în familiile consensuale pot fi mai multe decât în cele statistic fixate. Aspectul negativ al acestei conviațuiri, care rareori conduce la formarea unei familii legitime, mai este și dezamăgirea partenerilor în posibilitatea de a-și

alege un partener pentru întreaga viață. Aceste conviețuiri mai conduc la înmulțirea oamenilor solitari, care la bătrânețe nu dispun de nici un sprijin, decât cel al statului.

Relațiile extraconjugale scad interesul tinerilor pentru formarea unei familii trainice. Într-un sondaj sociologic doar 11% din tineri au menționat că relațiile trainice din familie au importanță pentru obținerea succesului în propria carieră, iar printre valorile de maximă importanță familia trainică ocupă ultimul loc (21%)⁶.

Devine clar că o parte din tineret nu conștientizează că o familie trainică, unde domină buna înțelegere și afecțiunea între membrii ei, este o resursă de neînlocuit în evoluarea spre succesul profesional și un refugiu sigur atunci când întâlnești diferite vitregii ale soartei.

Printre motivele de bază care conduc spre divorț se situează:

- incapacitatea cu timpul de a vedea în persoana apropiată un partener compatibil și fixarea atenției nu pe calități, ci pe neajunsuri, mărunțișuri.

- apariția sentimentului, în cazul cedării poziției în discursurile vieții, de depreciere a personalității proprii.

- incompatibilitatea intereselor.

- incapacitatea de a trece peste nevoile materiale, apărute în procesul conviețuirii.

- lipsa dorinței statornice de a contribui reciproc la edificarea unei familii trainice, familia reprezentând o casă simbolică care necesită a fi construită împreună.

- emanciparea excesivă, când femeia domină psihic partenerul de viață.

- incapacitatea de a frâna instinctele și dorința de a experimenta, care conduc la infidelitate (33% de cazuri fixate de unii cercetători⁷).

- problemele economice ale familiei, migrația unuia dintre partenerii de viață.

- atitudinea greșită a părinților față de familia nou formată.

În cererea de divorț se invocă, după cum menționează unii cercetători, motivele: violența domestică, acțiunile imorale, alcoolismul, nepotrivirea de caracter, părăsirea nejustificată a domiciliului comun⁸ etc.

Partenerii divorțați, de multe ori, mult mai greu își construiesc o nouă familie legitimă, fiind dezamăgiți în familia "cu ștampilă" în pașaport.

În concluzie menționăm – în familie este necesar să înveți să fii rezistent(ă). Atunci când nu prea reușește lucrul casnic, atunci când ți se pare că familia se ține anume pe umerii tăi, atunci când partenerul este nervos, atunci când lucrurile acasă și la serviciu nu merg bine etc. În toate cazurile este necesar să gândești cum să rezolvi situațiile, posibil dificile, care s-au creat, păstrând, totodată, unitatea familiei.

În "centrul" familiei trainice se află nu doar dragostea, ci și buna înțelegere. Dacă ultima lipsește – dragostea erodează și familia se distruge. Nu fiecare

înțelege că familia este centrul vitalității fiecăruia, că partenerul adevărat de viață își exprimă afecțiunea nu doar atunci când ai succese și te simți în al "nouălea cer", ci și atunci când "cazi", ea este sursa de energie ce îți oferă vigoare, duioșie și speranțe de viitor.

În familie nu este bine și nu este cazul să aștepti ca dragostea să ți-o dăruie partenerul, ci este vital necesar ca aceasta să fie exprimată sincer, inclusiv verbal, și din partea ta. Înțelepciunea populară spune: "Cuvântul dulce – mult aduce".

Secretul familiei trainice constă, inclusiv, în educația corespunzătoare a tinerilor, ca ei să poată să se ajute reciproc, să înțeleagă necesitatea acestui fapt, și să distribuie în mod democratic, în bază de consens, rolurile în familie.

Referințe bibliografice:

1. Hachi Mihail, Modul de trai al populației Republicii Moldova. Abordare socio-demografică, Chișinău, 2005, p.49.
2. Rerich E., Mysli, izrechenija, aforizmy, Chișinău, 2007, p.139.
3. <http://www.statistica.md>
4. Garabet Ibrăileanu, Adela. Roman, amintiri, aforisme, Chișinău, 1998, p.95.
5. Anuarul statistic al RM: Chișinău, 2013, p.48.
6. Tineretul la răscruce de mileniu. Realități și perspective, Chișinău, 2000, p.28.
7. http://pentrua.md/articole/cele_mai_frecvente_motive_de_divort
8. <http://avocattatarciuc.com>

УДК 165.242.2 (09)

Восток, Запад и их влияние на формирование славянского менталитета

Рокачук Виктор Никодимович, кандидат философских наук, доцент
Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко
(Украина)

Работа посвящена анализу динамики воплощения восточной и западной мифологии в славянской культуре и государственной идеологии, образующих общее ментальное пространство на евроазиатском пространстве.

Ключевые слова: Восток, Запад, славянский народ, культура, менталитет, мифология, революция, религия.

EAST, WEST AND THEIR INFLUENCE ON FORMATION OF SLAVIC MENTALITY